

Oproep aan gemeenten: blijf initiatieven Rookvrije Generatie ondersteunen

Geïnspireerd door het Landelijk Preventieakkoord zetten steeds meer gemeenten stappen op weg naar een Rookvrije Generatie, een initiatief van het KWF, Hartstichting en Longfonds. Inmiddels zetten ongeveer 200 gemeenten zich in om te voorkomen dat kinderen beginnen met roken. Eind vorig jaar lag dit aantal op 100. De maatschappelijke beweging 'Op weg naar Rookvrije Generatie' is op lokaal niveau steeds meer zichtbaar. Ook kunnen gemeenten rekenen op maatschappelijk steun; 65% van de Nederlanders vindt dat gemeenten een rol moeten spelen in het realiseren van een Rookvrije Generatie (vorig jaar was dit nog 61%) Daarom deze oproep aan alle gemeenten om activiteiten die bijdragen aan een Rookvrije Generatie vooral te (blijven) ondersteunen.

Een gemeente kan op verschillende manieren bijdragen aan een Rookvrije Generatie. Zo kan de gemeente een rookvrij-beleid opstellen en stimuleren dat plekken waar veel kinderen komen rookvrij worden. Steeds meer Nederlanders zien namelijk het liefst dat buitenterreinen van kinderopvang (93%), kinderboerderijen (92%), speeltuinen (91%) en buitenzwembaden (79%)(1) geheel rookvrij zijn. In het kader van 'practice what you preach' kan de gemeente het terrein van het gemeentehuis rookvrij maken. In [dit overzicht](#) is te zien welke gemeenten actief of (nog) niet actief zijn op het gebied van rookvrij. Ook maken steeds meer gemeenten gebruik van het Ondersteuningstraject Rookvrije Omgeving. Via Ondersteuningstraject Rookvrije Omgeving worden gemeenten door GGD'en ondersteund bij de uitvoering van activiteiten in het kader van de Rookvrije Generatie.

Goed op weg

Uit een onderzoek dat is uitgevoerd onder gemeenten door I&O Research in opdracht van Gezondheidsfondsen voor Rookvrij blijkt dat gemeenten zichzelf gemiddeld een 6,4 geven voor de mate waarin ze streven naar een Rookvrije Generatie (2). Logischerwijs geven gemeenten die actief zijn op het gebied van de Rookvrije Generatie zichzelf een hoger cijfer dan gemeenten die dat niet zijn. Gemeenten die dit ook beleidsmatig hebben vastgelegd, geven zichzelf een nog hogere score, namelijk een 7,3. Dit geldt ook voor gemeenten die een rol spelen bij het rookvrij maken van locaties. Belangrijke aandachtspunten volgens gemeenten zijn: klein beginnen, niet alleen draagvlak creëren binnen de gemeente en bij de wethouder, maar ook door samen te werken met organisaties in de gemeente. Waarbij de verantwoordelijkheid en eigenaarschap verdeeld worden over deze organisaties. (2)

Leonard Geluk, algemeen directeur VNG: 'Als VNG hebben we afgesproken met het Rijk dat gemeenten zich inzetten voor een rookvrijbeleid om te komen tot een Rookvrije Generatie. Ik ben blij te merken dat deze afspraken succesvol worden nagekomen. Zo zie ik dat verschillende gemeenten bezig zijn om locaties en zones rookvrij te maken.'

Hugo Backx, directeur van GGD GHOR Nederland, noemt de betrokkenheid van gemeenten essentieel: 'Bij de realisatie van de Rookvrije Generatie spelen gemeenten een belangrijke rol. Daar krijgen ze nu nog meer steun bij via hun GGD. Dankzij het Ondersteuningstraject Rookvrije Omgeving hebben alle GGD'en extra ruimte om hun gemeenten met menskracht en kennis bij te staan. Om zo de drempel om aan de slag te gaan nog verder te verlagen.'

Staatssecretaris Paul Blokhuis (VWS): *'Bij het wijzigen van de Tabaks- en Rookwarenwet is nu duidelijk toegelicht wat de ruimte van gemeenten is om rookvrije plekken aan te wijzen. Ze kunnen bijvoorbeeld via hun lokale verordening (APV) plekken rookvrij maken, zoals bushokjes of openbare terreinen in de buurt van scholen. Het is heel goed nieuws voor onze volksgezondheid dat nu maar liefst 200 gemeenten bezig zijn om stoppen met roken makkelijker te maken en beginnen moeilijker.'*

Inspirerende voorbeelden

ROTTERDAM

Rotterdam heeft toegewerkt naar een Rotterdams Preventieakkoord, Gezond010, waarmee er hard wordt gewerkt aan een gezonde stad. In het akkoord besteedt men ook veel aandacht aan rookvrij. In Rotterdam zijn het familiepark Plaswijckpark, kinderboerderijen en scholen zoals het Grafisch Lyceum rookvrij. Met Gezond010 draagt Rotterdam bij aan het Nationaal Preventie Akkoord waarin wordt gestreefd naar een Rookvrije Generatie in 2040 . [Bron: Gezond010]

LOSSER

Wethouder Anja Prins van de gemeente Losser onthulde in mei een rookvrij-bord bij het Twents Carmel College, waarmee de gemeente de start aankondigde op weg naar een Rookvrije Generatie. Het idee is om nog zo'n 75 borden te plaatsen op plekken voor onder andere schoolterreinen, speeltuinen en sportlocaties. Met deze actie wil Gemeente Losser de boodschap overbrengen dat rookvrij de nieuwe norm is en dat roken niet meer als normaal gezien mag worden. Scholen moeten per 1 augustus officieel rookvrij zijn, en door middel van de actie helpt gemeente Losser hen op weg. Aanvullend daarop heeft de gemeente bushaltes rookvrij gemaakt en zo gehoor gegeven aan een oproep van buschauffeurs die hierom vroegen. [Bron: Tubantia]

OPSTERLAND

De gemeente Opsterland heeft richtlijnen voor het speeltuinenbeleid vernieuwd. Gevolg van de nieuwe richtlijnen is dat alle nieuwe speeltuinen vanaf dit jaar al rookvrij zijn en er duidelijkheid is voor het oprichten en beheren van nieuwe speeltuinen. Door nieuwe speeltuinen nu al rookvrij te maken is de gemeente Opsterland een voorloper op het landelijke standpunt. [Bron: Drachtster Courant]

HELMOND

De gemeente Helmond wil het rookvrij opgroeien van zelfsprekend maken. De sportvereniging en speeltuin is een belangrijke omgeving in het leven van een kind. Een rookvrij buitenterrein geeft kinderen het goede voorbeeld, beschermt kinderen tegen de verleiding om te gaan roken en voorkomt daarnaast het schadelijke meerroken. Daarom reikt de gemeente Helmond waarderingssubsidies uit aan organisaties met een rookvrij buitensportterrein of -speeltuin. [Bron: gemeente Helmond]

Meer informatie

- Ondersteuningstraject Rookvrije Omgeving: <https://www.ggdghorkennisnet.nl/groep/464-ondersteuningstraject-rookvrije-omgeving>
- Rookvrije Generatie: www.rookvrijegeneratie.nl/gemeenten

Bronvermelding

(1.) Het onderzoek is uitgevoerd door Kantar in opdracht van Gezondheidsfondsen voor Rookvrij, onder 1.358 Nederlanders van 18 jaar en ouder in de periode van 14 t/m 24 februari 2020

(2.) Locatiemonitor gemeenten, 2020, uitgevoerd door I&O Research, in opdracht van Gezondheidsfondsen voor Rookvrij

De beweging 'Op weg naar een Rookvrije Generatie' is een initiatief van het Longfonds, de Hartstichting en KWF Kankerbestrijding. Met een groeiend aantal partijen en personen werken we toe naar een samenleving waarin opgroeiende kinderen worden beschermd tegen tabaksrook en de verleiding om te gaan roken. Dat lukt als we samen het goede voorbeeld geven en de omgevingen waar kinderen komen rookvrij maken. Iedereen kan iets doen. Zo gaan we samen op weg naar een Rookvrije Generatie.